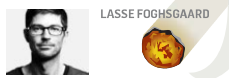

Ny forskning: Derfor virker et rygestop nærmest mirakuløst på lungerne

Et britisk forskerhold har gjort en opsigtsvækkende opdagelse: Lungerne hos storrygere, der har røget det meste af livet, har en evne til at hele sig selv, hvis man kvitter smøgerne.

LASSE FOGHSGAARD

Hver gang man trækker røgen fra en cigaret ned i lungerne, bombarderer man de sunde og raske lungeceller med giftige stoffer, som skader cellernes dna og fremkalder mutationer, som potentielt kan sætte en kræftudvikling i gang. Det er derfor, at rygere har 30 gange større risiko for at udvikle lungekræft sammenlignet med dem, som ikke ryger.

Det er der ikke noget nyt i, men det har været et mysterium, hvorfor mennesker, der har røget mange cigaretter en stor del af deres liv, kan sænke deres kræft risiko betydeligt, hvis de kvitter smøgerne fra den ene dag til den anden – på trods af, at deres lungeceller har været udsat for kræftfremkaldende røg i årevis og har akkumuleret tusindvis af mutationer.

Faldende kræft risiko

Men nu har et forskerhold med det britiske Sanger Institute i spidsen formentlig fundet svaret på, hvorfor kræft risikoen falder hos eksrygere.

De har opdaget en lille niche af lungeceller, som ligger i en slags dvaletilstand i nogle kirtler i lungevævet, som har beskyttet dem mod de mange års rygning.

Når storrygerne så indleder deres rygestop, vågner de beskyttede lungeceller op fra deres dvaletilstand som en anden Tornerose og vinder frem i lungerne på bekostning af de lungeceller, som har ligget i forreste linje i forhold til røgen og har taget skade. Lungerne begynder altså i bogstaveligste forstand at hele sig selv.

»Det har været en gåde, hvorfor det kan betale sig at stoppe med at ryge på trods af, at man har røget det meste af sit liv. Det kunne godt tyde på, at mine engelske kolleger nu har fundet svaret på, hvorfor man får syndsforladelse efter så mange års rygning, fordi lungerne tilsvælgede bærer på et reservedagslag af celler, som er beskyttet mod den kræftfremkaldende røg.

Det er ret fantastisk, at vores krop til en vis udstrækning kan gå ind og reparere de rygeplagede lunger selv, siger molekylærbiolog og aldringsforsker Claus Desler, der er lektor ved Center for Sund Aldring ved Københavns Universitet, som ikke selv har deltaget i det aktuelle studie, som er offentliggjort i det anerkendte tidsskrift Nature.

Studiet vækker også glæde i Kræftens Bekæmpelse.

Godt nyt for mange

»Det nye forskningsresultat er virkelig godt nyt for cirka en million danskere, som tidligere har røget, men nu er røgfri. Vi har længe sagt, at det aldrig er for sent at holde op med at ryge, men nu har vi en bedre for-

ståelse af processen, som betyder, at lungerne langsomt hele og kommer sig. Det er også godt nyt for dem, som drømmer om at blive røgfri, siger Niels Them Kjær, som er projektchef for tobaksforebyggelse i patientforeningen.

Tusindvis af mutationer

Forskerne med den britiske professor Peter Campbell i spidsen er kommet frem til resultaterne ved at tage lungebiopsier på 16 individer i form af små børn, voksne ikkerygere, rygere og eksrygere. De har så studeret anvæsnen i de raske lungeceller og har analyseret sig frem til, hvilken konsekvens rygningen fik for akkumuleringen af potentielt kræftfremkaldende mutationer.

Analysen viste, at lungeceller fra rygere har mellem 1.000 til 10.000 flere mutationer sammenlignet med ikkerygere.

Eksrygere havde derimod en blanding af lungeceller, som enten var lige så hårdt ramt som hos rygerne eller var stort set forskånet for mutationer som hos ikkerygerne.

Det var på den måde, at de fandt frem til, at de sunde lungeceller tilsvælgede vokser frem, så snart et rygestop indledes.

»Folk, som har røget meget i 30, 40 eller flere år siger ofte til mig, at det er for sent at stoppe, fordi skaden allerede er sket. Det spændende ved vores studie er, at det aldrig er for sent at stoppe. Nogle af forsøgspersonerne i vores studie havde røget flere end 15.000 pakker cigaretter i deres liv, men blot få år efter at de havde lagt cigaretterne på hylden, havde de masser af lungeceller i luftvejene, som ikke havde tegn på skader fra tobaksrøgen, siger Peter Campbell i en pressemeddelelse fra Sanger Institute.

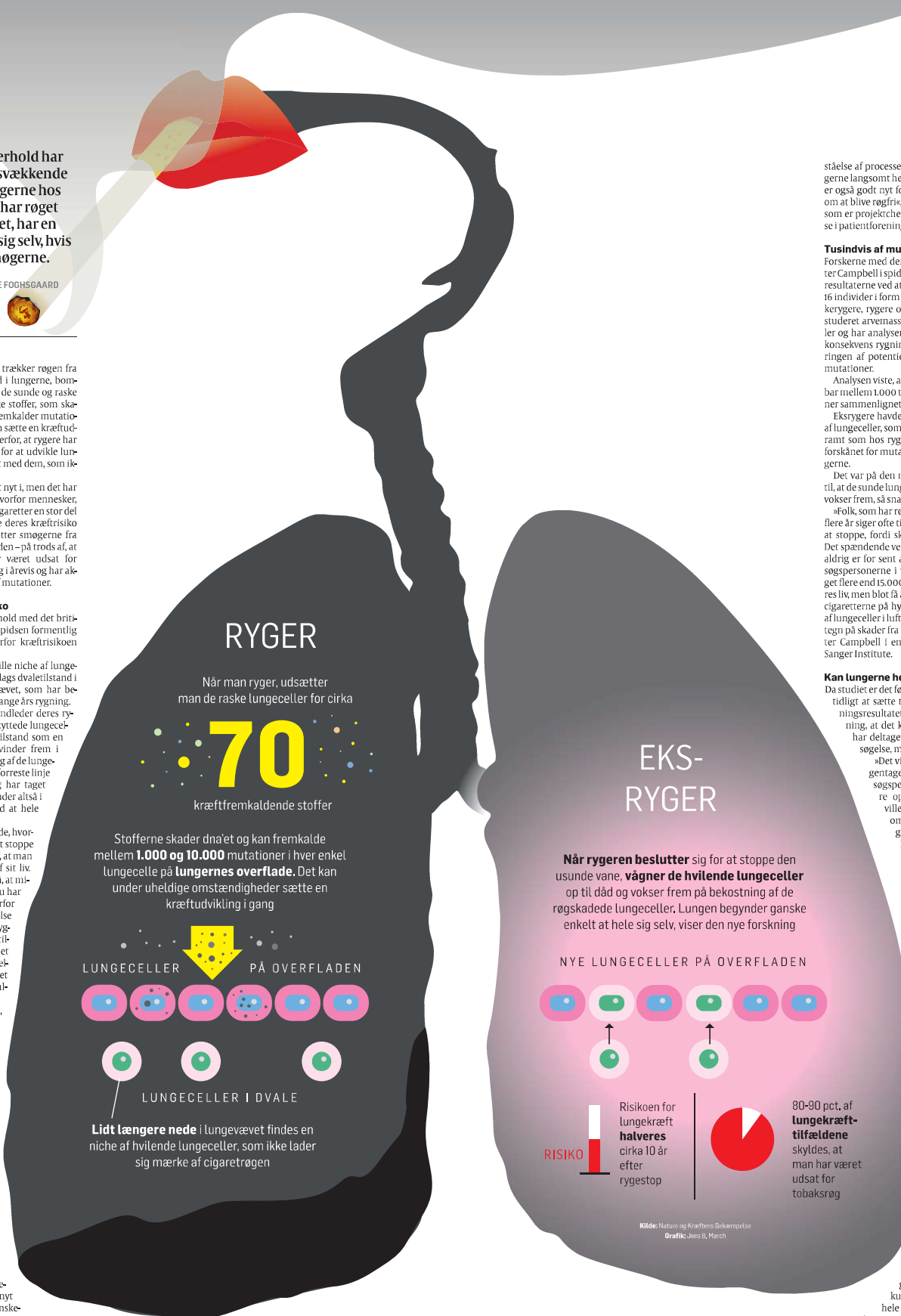
Kan lungerne helbredes helt?

Da studiet er det første af sin art, er det for tidligt at sætte to streger under forskningsresultatet, og det er en begrænsning, at det kun er 16 personer, der har deltaget i den aktuelle undersøgelse, mener Claus Desler.

»Det ville være spændende at gentage forsøget med flere forsøgspersoner med en længere opfølgningstid. For det ville være interessant at se, om dette reservedagslag af uberørte og raske lungeceller kunne erstatte alle de røgpåvirkede lungeceller i lungerne i forbindelse med et rygestop og gøre lungevævet helt raskere, siger Claus Desler. Aldringsforskeren forestiller sig også, at en større viden om lungerne eger reservedagslag ville kunne bruges i fremtiden til at forbedre behandlingen af diverse lungesygdomme som et alternativ til eksempelvis lunge transplantationer, der har mange bivirkninger, og som går ud over livskvaliteten.

»Tænk, hvis man kunne blive så klog på lungerne reservedagslag, at man kunne aktivere det med forskellige lægemidler, som kunne få lungerne til at hele sig selv. Det ville revolutionere behandlingen af lungesygdomme, men her taler vi altså fremtidsmusik, siger Claus Desler.

lasse.foghsgaard@pol.dk

Kilde: Nature og Kræftens Bekæmpelse
Grafik: Jens B. March